

Vec C-644/23 [Stangalov]ⁱ

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

26. október 2023

Vnútroštátny súd:

Sofijski gradski sąd

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

26. október 2023

Obžalovaný:

IR

PRACOVNÝ DOKUMENT

ⁱ Názov tejto veci je fiktívny. Nezodpovedá skutočnému menu ani názvu žiadneho z účastníkov konania.

Predmet sporu vo veci samej

Informovanie obžalovaného, ktorý sa ukrýva, o tom, že sa proti nemu bude konať súdne konanie s ohľadom na jeho právo na nové súdne konanie v jeho prítomnosti.

Predmet a právny základ návrhu

Návrh na začatie prejudiciálneho konania je založený na článku 267 ods. 1 písm. b) ZFEÚ.

Prejudiciálne otázky

Je vnútroštátny zákon zlučiteľný s článkom 9 v spojení s článkom 8 ods. 4 prípadne ods. 2 smernice (EÚ) 2016/343 – článok 423 ods. 1 druhá veta prvý prípad NPK – podľa ktorého obžalovaný, ktorý bol odsúdený v neprítomnosti, nemá právo na nové súdne konanie v jeho prítomnosti, ak sa ukrýva, po tom, čo mu bolo v predsúdnom konaní veľmi zbežne oznámené obvinenie zo spáchania trestného činu, a práve z dôvodu tohto ukrývania sa mu nebolo oznámené úplné znenie obžaloby, ani nebol informovaný o súdnom konaní začatom na základe tejto obžaloby a ani o následkoch nedostavenia sa na súdne konanie – pričom nemá právo na nové súdne konanie v jeho prítomnosti ani vtedy, ak ho obhajuje advokát ustanovený *ex offico*, pričom nie je dôležité, že s týmto advokátom nie je v žiadnom kontakte?

V prípade zápornej odpovede: Zaväzujú alebo oprávňujú článok 8 smernice 2016/343 a článok 47 Charty vnútroštátny súd odmietnuť preskúmať obsah obžaloby podanej voči takémuto obžalovanému a odmietnuť vydať rozsudok v jeho neprítomnosti, ak je vnútroštátnemu súdu na základe spoľahlivých informácií zrejme, že najvyšší vnútroštátny súdny orgán, ktorý má výlučnú právomoc rozhodnúť o žiadosti obžalovaného odsúdeného v neprítomnosti o obnovu súdneho konania v jeho prítomnosti, v prejednávanej veci túto žiadosť zamietne a neobnoví konanie, keďže neuplatní ustanovenie článku 9 v spojení s článkom 8 ods. 4 prípadne ods. 2 smernice, ale uplatní vnútroštátne právo, a obžalovanému odsúdenému v neprítomnosti tak odoprie právo byť prítomný na súdnom konaní v trestnom konaní zaručené právom Únie?

Relevantné právne predpisy a judikatúra Únie

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie nevinoty a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní (Ú. v. EÚ L 65, 2016, s. 1), najmä jej odôvodnenia 36 až 39 a články 8 až 10

Charta základných práv Európskej únie, článok 47

Rozsudok z 19. mája 2022, C-569/20, ECLI:EU:C:2022:401 (ďalej len „rozsudok C-569/20“).

Rozsudok zo 17. decembra 2020, C-416/20 PPU, ECLI:EU:C:2020:1042 (ďalej len „rozsudok C-416/20“).

Rozsudok z 15. septembra 2022, C-420/20, ECLI:EU:C:2022:679 (ďalej len „rozsudok C-420/20“).

Relevantné vnútroštátne právne predpisy

Konstitúcia na Republika Bulgaria (Ústava Bulharskej republiky)

Nakazateľno-procesualen kodex (Trestný poriadok, ďalej len NPK)

Počas vyšetrovania v predsúdnom konaní je podozrivá osoba formálne obvinená prostredníctvom samostatného právneho aktu (ďalej len „uznesenie podľa článku 219 NPK“), v ktorom sú uvedené podstatné skutkové a právne aspekty obvinenia. Týmto právnym aktom sa podozrivej osobe oznamuje, že je oficiálne obvinená z určitého trestného činu, a dáva sa jej možnosť poskytnúť informácie k obvineniu a podávať žiadosti.

Druhú časť predsúdneho konania tvoria úkony prokurátora po skončení vyšetrovania. Prokurátor môže rozhodnúť o obžalobe podaním obžaloby na súd.

V praxi je obsah uznesenia podľa článku 219 NPK zahrnutý v záverečnej časti obžaloby podľa článku 246 NPK. Skutková časť obžaloby obsahuje podrobné informácie o trestnom čine spáchanom obvineným, čase, mieste a spôsobe spáchania trestného činu, poškodenom a výške škody.

Súdna fáza sa začína podaním obžaloby na súd. Súd prijme určité opatrenia na informovanie obžalovaného tým, že mu zašle kópiu obžaloby a oficiálne ho informuje o určitých okolnostiach vrátane toho, že sa bude konať súdne konanie o tejto obžalobe a že existuje možnosť prejednať a rozhodnúť trestnú vec v jeho neprítomnosti za určitých podmienok (ďalej len „konanie podľa článku 247c NPK“). Po doručení obžaloby podľa článku 246 NPK a k nej pripojených informácií sa obvinený (ktorý sa teraz nazýva obžalovaný) prvýkrát dozvie, že sa uskutoční súdne konanie, v ktorom sa bude skúmať otázka, či sa obžaloba preukázala a či bude uznaný vinným a či mu bude uložený určitý trest. V tomto čase bude informovaný aj o možnosti, že trestná vec môže byť rozhodnutá napriek jeho neprítomnosti.

Stručný opis skutkového stavu a konania

- 1 Skutkový stav vo veci samej je už opísaný v návrhu na začatie prejudiciálneho konania C-569/20. Vnútroštátny súd [Krajský súd Sofia-mesto, Bulharsko] chce opraviť svoj nesprávny skutkový stav a spresniť, že IR v skutočnosti osobne prevzal obvinenie v prípravnom konaní (uznesenie podľa článku 219 NPK), ale nie obžalobu, na základe ktorej sa začalo súdne konanie (obžaloba podľa článku 246 NPK), t. j. obžalobu podanú na súd.
- 2 IR bol obžalovaný z dvoch trestných činov: účasti na organizovanej zločineckej skupine s cieľom spáchať daňový trestný čin a napomáhania pri konkrétnom daňovom trestnom čine.
- 3 V predsúdnej fáze konania bolo 18. apríla 2016 vydané uznesenie podľa článku 219 NPK proti IR, ktoré mu bolo doručené nasledujúci deň; využil pritom ním splnomocneného advokáta. IR sa rozhodol nevyjadriť a uviedol len, že je v zahraničí; okrem toho uviedol novú adresu, na ktorej ho možno zastihnúť.
- 4 Po ukončení vyšetrovania prokurátor 9. decembra 2016 vypracoval obžalobu podľa článku 246 NPK. Následne zaslal dokumenty súdu, ktorý začal súdne konanie vo veci samej.
- 5 Od roku 2016 až do súčasnosti sa vnútroštátny súd niekoľkokrát pokúsil predvolať IR na pojednávanie, ale nepodarilo sa ho nájsť, a to ani na adrese, ktorú sám uviedol. Splnomocnený advokát sa vzdal obhajoby, pretože s IR nemal žiadny kontakt. Následne boli postupne vymenovaní traja ustanovení obhajcovia, ktorí nemali kontakt s IR ani s jeho príbuznými. V zásade nie je jasné, či IR vie o tom, že bola vypracovaná obžaloba, že túto obžalobu skúma súd (t. j. že sa proti nemu vedie súdne konanie) a že mu bol *ex offio* ustanovený obhajca.
- 6 Podľa najnovších informácií týkajúcich sa IR bol právoplatne odsúdený v troch ďalších trestných konaniach a je po ňom vyhlásené pátranie, aby si odpykal uložené tresty; pátra sa po ňom aj v konaní vo veci samej. Zostáva však naďalej nezvestný.

Stručné odôvodnenie predloženia návrhu

Odôvodnenie prvej prejudiciálnej otázky

- 7 Po preskúmaní odôvodnenia rozsudku Súdneho dvora vo veci C-569/20 sa vnútroštátny súd domnieva, že na právnu situáciu IR sa vzťahuje článok 8 ods. 4 smernice (EÚ) 2016/343, takže by mal mať nárok na nové súdne konanie.
- 8 Je to tak, pretože IR sa po doručení príkazu podľa článku 219 NPK, ktorý – podľa vnútroštátneho práva – neobsahuje potrebnú informáciu o tom, že sa v budúcnosti uskutoční súdne konanie, ukryl. Túto informáciu totiž poskytuje až doručenie obžaloby podľa článku 246 NPK a vedenie konania podľa článku 247c NPK.

- 9 IR teda v skutočnosti nebol informovaný o konaní, pričom táto informácia je základnou požiadavkou na uplatnenie článku 8 ods. 2 smernice (EÚ) 2016/343.
- 10 Nebol informovaný:
- najmä o obžalobe podľa článku 246 NPK, čo znamená, že [nebol] informovaný o povahe a druhu obvinenia proti nemu, aby mohol uplatniť svoje právo na obhajobu (článok 6 ods. 3 smernice 2012/13) a posúdiť, či sa má osobne dostaviť alebo nie,
  - ani o tom, že sa súdne konanie vôbec uskutoční, vrátane jeho dátumu a miesta (rozsudok C-569/20, body 41 a 42);
  - ani o následkoch jeho nedostavenia sa (bod 40);
  - nie je ani zastúpený advokátom, ktorému dôveruje (bod 56).
- 11 Aj keď samotné ukrývanie sa tejto osoby je dôvodom nemožnosti poskytnúť informácie, v súlade s článkom 9, článkom 8 ods. 4 prvou vetou a odôvodnením 39 prvou vetou smernice (EÚ) 2016/343 a bodmi 46 a 47 rozsudku C-569/20, nevedie k záveru, že právo na nové súdne konanie je vylúčené.
- 12 Predovšetkým kvalifikovaná neprítomnosť (aj vo forme ukrývania sa) neexistuje za podmienok článku 8 ods. 2 smernice (EÚ) 2016/343, ako sú opísané v rozsudku C-569/20, bode 48, a to [ako] neprítomnosť, ak obžalovaná osoba „... vedela, že sa proti nej bude viesť súdne konanie“ a „získala dostatočné informácie na to, aby vedela, že sa proti nej bude viesť súdne konanie“ (bod 59 druhá veta a výrok).
- 13 Neexistuje ani situácia výslovne opísaná Súdny dvorom v bodoch 57 a 58 rozsudku C-569/20, ktorou sa Súdny dvor zaoberal len z dôvodu pochybenia vnútroštátneho súdu, a to riadneho doručenia obžaloby podľa článku 246 NPK, ktoré sa ukázalo byť poznačené procesnými chybami, a následnej nemožnosti doručiť mu novú, opravenú obžalobu podľa článku 246 z dôvodu ukrývania sa IR. Z dôvodu jeho ukrývania sa mu nebola v skutočnosti vôbec doručená obžaloba podľa článku 246 NPK.
- 14 Napriek tomu Súdny dvor v rozsudku C-569/20 bode 58 tretej vete uvádza, že možno predpokladať, že došlo k ukrývaniu sa v zmysle bodu 48, ak „obsah novej obžaloby zodpovedá pôvodnej obžalobe“. Podľa vnútroštátneho práva sa obsah uznesenia podľa článku 219 NPK podstatne líši od obsahu obžaloby podľa článku 246 NPK, pretože tieto dva akty slúžia na rôzne procesné účely.
- 15 Vnútroštátny súd sa preto domnieva, že na právnu situáciu IR sa nevzťahuje článok 8 ods. 2 smernice (EÚ) 2016/343, keďže nie je splnená žiadna z troch podmienok tohto ustanovenia. Preto ak by voči nemu bolo vedené súdne konanie a bol by uznaný vinným a odsúdený na určitý trest v neprítomnosti, mal by

v súlade s článkom 9 smernice (EÚ) 2016/343 nárok na nové súdne konanie v jeho prítomnosti.

- 16 Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že podľa vnútroštátneho práva sa na právnu situáciu IR vzťahuje článok 423 ods. 1 druhá veta prvý prípad NPK, podľa ktorej, ak by sa proti nemu viedlo súdne konanie a bol by uznaný vinným a odsúdený na určitý trest v jeho neprítomnosti, nemal by nárok na nové súdne konanie v jeho prítomnosti.
- 17 Je to tak preto, že IR po doručení uznesenia podľa článku 219 NPK ukryl a konanie podľa článku 247c NPK sa nemôže uskutočniť práve z dôvodu tohto ukrývania sa, takže nemôže byť informovaný o obžalobe podľa článku 246 NPK, o súdnom konaní a o následkoch nedostavenia sa na toto konanie.
- 18 Podľa článku 423 ods. 1 druhej vety prvého prípadu NPK nemá IR právo na nové konanie v jeho prítomnosti.
- 19 Okrem toho pre právoplatnosť súdneho konania v neprítomnosti IR stačí, aby bol zastúpený advokátom, pričom nie je potrebné, aby tento advokát požíval jeho dôveru. V skutočnosti sa nevyžaduje, aby neprítomný obžalovaný bol vôbec v nejakom kontakte so svojím advokátom.
- 20 Zastupovanie advokátom ustanoveným *ex officio*, ktorého nepozná a ktorého nepoveril svojou obhajobou, preto plne zodpovedá požiadavke článku 94 ods. 1 bodu 8 NPK a nepredstavuje dôvod na to, aby mu bolo umožnené nové súdne konanie v jeho prítomnosti a za účasti ním zvoleného advokáta.
- 21 Vnútroštátny súd sa preto domnieva, že na právnu situáciu IR podľa vnútroštátneho práva sa vzťahuje článok 423 ods. 1 druhá veta prvý prípad NPK vzťahuje. Ak by sa proti nemu viedlo súdne konanie a bol by uznaný vinným a odsúdený na určitý trest v jeho neprítomnosti, nemal by podľa tohto ustanovenia nárok na nové súdne konanie v jeho prítomnosti.
- 22 Podľa vnútroštátneho súdu teda existuje zjavný rozpor medzi článkom 9 v spojení s článkom 8 ods. 4 v spojení s článkom 8 ods. 2 smernice (EÚ) 2016/343 a článkom 423 ods. 1 druhou vetou prvým prípadom NPK. Prvé ustanovenie priznáva IR právo na nové súdne konanie, zatiaľ čo druhé ustanovenie toto právo vylučuje.
- 23 V tomto kontexte je položená prvá prejudiciálna otázka, ktorá smeruje k tomu, či medzi týmito dvoma ustanoveniami skutočne existuje rozpor.

Odôvodnenie druhej prejudiciálnej otázky

- 24 Druhá otázka sa kladie len v prípade, že Súdny dvor dospeje k záveru, že článok 423 ods. 1 druhá veta prvý prípad NPK nie je v súlade s právom Únie. To samo osebe znamená, že toto ustanovenie by sa nemalo uplatniť. Obnova trestného konania vedeného v neprítomnosti obžalovaného sa potom riadi

článkom 9 v spojení s článkom 8 ods. 4 prípadne ods. 2 smernice (EÚ) 2016/343; to sa vzťahuje aj na konanie vo veci samej, v tomto prípade na IR.

- 25 Konkrétne má IR ako obžalovaný v členskom štáte právo na nové súdne konanie, ak bol odsúdený v neprítomnosti; toto právo vyplýva priamo z článku 9 v spojení s článkom 8 ods. 4 prípadne ods. 2 smernice 2016/343, ktoré majú priamy účinok (rozsudok C-569/20, bod 28 a výroková časť, rozsudok C-416/20, bod 55 druhá veta).
- 26 Nevyhnutnosť druhej otázky vyplýva z istoty vnútroštátneho súdu, že IR v skutočnosti nebude môcť toto právo využiť. Táto istota zase vyplýva z judikatúry Värchoven säd (Najvyšší [kasačný] súd, Bulharsko) o obnove konania v trestných veciach prejednávanych v neprítomnosti obžalovaného. Táto judikatúra zohľadňuje len vnútroštátne právo (článok 423 NPK), ale nie právo EÚ vrátane článkov 8 a 9 smernice (EÚ) 2016/343.
- 27 Po prvé, treba poznamenať, že znenie článku 8 ods. 2 písm. a) a b) tejto smernice je dostatočne presné a bezpodmienečné, bez ohľadu na prípadné pochybnosti: osoba odsúdená v neprítomnosti musí byť informovaná o „súdnom konaní“, aby jej mohlo byť odmietnuté nové súdne konanie. Keďže je zřejmé, že informácia o uznesení podľa článku 219 NPK má inú kvalitu ako informácia o súdnom konaní, niet pochyb o tom, že vnútroštátna úprava sa podstatne líši od práva Únie. Napriek tomu Värchoven säd (Najvyšší [kasačný] súd) aj po uplynutí lehoty na prebratie smernice (1. apríla 2018) naďalej uplatňuje vnútroštátne právo bez toho, aby považoval za potrebné riešiť tento rozpor vo svojich rozhodnutiach alebo podať návrh na začatie prejudiciálneho konania.
- 28 Po druhé, treba poznamenať, že akékoľvek pochybnosti o nezlučiteľnosti vnútroštátneho práva s právom EÚ, ak sa vôbec javia ako možné, možno rozptýliť pri podrobnejšom preskúmaní judikatúry Súdneho dvora. Kľúčový význam má rozsudok C-569/20, v ktorom Súdny dvor vo výrokovej časti jasne konštatuje, že osoba odsúdená v neprítomnosti nemá právo na nové súdne konanie v jej prítomnosti len vtedy, ak „získala dostatočné informácie na to, aby vedela, že sa proti nej bude viesť súdne konanie“, a následne sa ukryla. Podľa vnútroštátneho práva je zřejmé, že informácia o uznesení podľa článku 219 NPK má inú kvalitu ako informácia o súdnom konaní. Rozhodnutie o vypracovaní obžaloby podľa článku 246 NPK je totiž prvým krokom k začatiu súdneho konania, ale toto rozhodnutie sa prijíma dlho po tom, ako bol obvinený informovaný o uznesení podľa článku 219 NPK.
- 29 Napriek rozsudku Súdneho dvora vo veci C-569/20 zostala judikatúra Värchoven säd (Najvyšší [kasačný] súd) nezmenená. Värchoven säd (Najvyšší [kasačný] súd) priamo neuplatňuje právo EÚ, nezaoberá sa otázkou, či existuje rozpor medzi ním a vnútroštátnym právom, a nepredkladá návrh na začatie prejudiciálneho konania o tejto otázke. Namiesto toho naďalej uplatňuje vnútroštátne právo a najmä odmieta obnovu konania v trestných veciach, o ktorých bolo rozhodnuté v neprítomnosti na základe článku 423 ods. 1 druhej vety prvého prípadu NPK.

- 30 S úplnou istotou možno predpokladať, že [prípadná žiadosť] IR bude týmto spôsobom zamietnutá aj v prípade, že bude uznaný vinným a odsúdený v jeho neprítomnosti a následne uplatní svoje právo na nové súdne konanie v jeho prítomnosti.
- 31 K istote, že právo IR na osobnú prítomnosť bude porušené:
- 32 Táto istota vychádza z kritérií, ktoré Súdny dvor Európskej únie vypracoval v iných podobných prípadoch. Týkajú sa však vzájomných vzťahov medzi vnútroštátnymi jurisdikciami rôznych štátov, a nie vzájomných vzťahov medzi inštaniami v rámci vnútroštátnej jurisdikcie.
- 33 Súdny dvor Európskej únie už uviedol, že dvojstupňové preskúmanie sa musí vykonať, ak existuje riziko porušenia základného práva na spravodlivý proces v konaní o výkone európskeho zatykača (EZ) (rozsudok z 31. januára 2023, C-158/21, ECLI:EU:C:2023:57, body 97, 98 a 102; rozsudok zo 17. decembra 2020, C-354/20 a C-412/20, ECLI:EU:C:2020:1033, bod 51; rozsudok z 22. februára 2022, C-562/21 a C-563/21, ECLI:EU:C:2022:100, bod 66).
- 34 Prvým krokom je preskúmať, či existujú objektívne, spoľahlivé, presné a riadne aktualizované informácie, ktoré naznačujú, že existuje reálne riziko porušenia práva na spravodlivý proces (v konaní vo veci samej vo forme porušenia práva byť osobne prítomný na súdnom konaní v trestných veciach) v dôsledku systémových alebo všeobecných nedostatkov vo fungovaní súdnictva. V tomto prípade je potrebné vykonať celkové posúdenie fungovania súdnictva (rozsudok C-158/21, body 102 a 103; rozsudok C-354/20, bod 54; rozsudok C-562/21 a C-563/21, body 67 a 77).
- 35 V konaní vo veci samej dospelo preskúmanie v prvom kroku k pozitívnemu záveru. Takéto informácie sú k dispozícii vo forme výslovného a jasného právneho znenia (článok 423 ods. 1 druhá veta prvý prípad NPK). Preto všetci obžalovaní, ktorí sa po doručení uznesenia podľa článku 219 NPK ukrývajú, už v zásade a bez výnimky nemajú právo na nové súdne konanie v ich prítomnosti. Nie je potrebné, aby boli o súdnom konaní a následkoch nedostavenia sa informovaní. Nie je tiež potrebné, aby advokát, ktorý ich zastupuje, požíval ich dôveru.
- 36 V druhom kroku je potrebné preskúmať, do akej miery môžu mať tieto nedostatky konkrétny a priamy vplyv na právnu situáciu IR, pričom sa zohľadňuje osobná situácia tejto osoby, povaha trestného činu a ďalšie okolnosti, pričom riziko porušenia práva na spravodlivý proces musí byť „zjavn[é]“ (rozsudok C-158/21, body 106 a 107; rozsudok C-354/20, bod 55; rozsudok C-562/21 a C-563/21, bod 82).
- 37 V konaní vo veci samej je potrebné potvrdiť druhý krok testu. Výslovné a jasné znenie zákona (článok 423 ods. 1 druhá veta prvý prípad NPK) aplikuje Värchoven säd (Najvyšší [kasačný] súd) verne, bez akýchkoľvek odchýlok. Preto existuje dlhoročná, jasná a stála judikatúra Värchoven säd (Najvyšší [kasačný]

súd), podľa ktorej sa osobám odsúdeným v neprítomnosti odopiera nové súdne konanie v ich prítomnosti, ak sa po doručení uznesenia podľa článku 219 NPK ukrývajú, a teda neboli informované o súdnom konaní, v ktorom boli odsúdené v neprítomnosti. Preto žiadne okolnosti týkajúce sa osobnej situácie IR alebo povahy trestného činu alebo iných okolností nemôžu viesť k tomu, aby sa na neho tento zákon a táto judikatúra neuplatnili.

- 38 Naopak: keďže ide o dva závažné trestné činy, úmyselné dlhoročné ukrývanie sa a tri ďalšie právoplatné odsúdenia (v súvislosti s ktorými môže IR tiež eventuálne požiadať o nové súdne konanie v jeho prítomnosti), je úplne isté, že Värhoven säd (Najvyšší [kasačný] súd) zamietne žiadosť IR o nové konanie v jeho prítomnosti, ak je táto žiadosť podaná po prípadnom odsúdení v neprítomnosti v konaní vo veci samej.
- 39 Táto úplná istota spĺňa kritérium „skutočné[ho] rizik[a] porušenia ... práva na spravodlivý proces“ uvedené v bodoch 61 a 66 rozsudku C-354/20 a v bodoch 82 a 84 rozsudku C-562/21 a kritérium „závažn[ých] a preukázan[ých] dôvod[ov] domnievať sa“ uvedené v bodoch 88, 89 a 101 rozsudku C-562/21.
- 40 Túto úplnú istotu potvrdzuje skutočnosť, že aj po 19. máji 2022, keď bol vyhlásený rozsudok Súdneho dvora vo veci C-569/20, zostala judikatúra Värhoven säd (Najvyšší [kasačný] súd) nezmenená. Konkrétne, Värhoven säd (Najvyšší [kasačný] súd) nerozoberá články 8 a 9 smernice (EÚ) 2016/343 a judikatúru Súdneho dvora k týmto ustanoveniam a nepovažuje za potrebné podať návrh na začatie prejudiciálneho konania vzhľadom na zjavný rozpor s článkom 423 ods. 1 druhou vetou prvým prípadom NPK.
- 41 V dôsledku toho je pre vnútroštátny súd zrejmé, že IR nemá možnosť uplatniť svoje právo na nové súdne konanie, na ktoré má podľa práva Únie nárok.
- 42 Bulharské právo totiž nestanovuje žiadne opravné prostriedky proti prípadným nedostatkom v rozhodovacej činnosti Värhoven säd (Najvyšší [kasačný] súd), pokiaľ ide o obnovu konania, v ktorom sa rozhodlo v neprítomnosti podľa článku 423 NPK, pretože Värhoven säd (Najvyšší [kasačný] súd) je jedinou inšinciou, ktorá o tejto otázke rozhoduje (pozri aj rozsudok C-158/21, bod 112; rozsudok C-562/21, body 91 a 92).
- 43 Ku komunikácii medzi vnútroštátnym súdom a Värhoven säd (Najvyšší [kasačný] súd):
- 44 Súdny dvor Európskej únie vo svojej judikatúre vypracoval prostriedok nápravy, ktorý môže zabrániť porušeniu práva zaručeného právom EÚ, a to, že vykonávajúci štát môže od vydávajúceho štátu požadovať určité záruky (rozsudok z 5. apríla 2016, v spojených veciach C-404/15 a C-695/15, o podmienkach výkonu pozbavenia osobnej slobody vo väzenských zariadeniach, bod 103).
- 45 Tento [rozsudok] sa vo veci samej neuplatňuje, keďže povaha vzájomných vzťahov medzi súdnymi inštitúciami v bulharskom právnom poriadku

neumožňuje vnútroštátnemu súdu požadovať od Värchoven säd (Najvyšší [kasačný] súd) záruku, že pri svojej súdnej činnosti bude dodržiavať právo EÚ.

- 46 Okrem toho vnútroštátny súd v zásade nemá právomoc preskúmať, či má IR právo na obnovu konania. Je otázne, či má takúto právomoc podľa článku 8 smernice (EÚ) 2016/343, keďže Súdny dvor už rozhodol, že právo Únie nevyžaduje, aby vnútroštátny súd, ktorý prejednáva trestné konanie v neprítomnosti obžalovaného za takých okolností, že obžalovaný má uznané právo na nové súdne konanie, na toto právo vo svojom rozsudku výslovne poukázal (rozsudok z 8. júna 2023, C-430/22, ECLI:EU:C:2023:458, výrok).
- 47 Podľa vnútroštátneho práva má túto právomoc len Värchoven säd (Najvyšší [kasačný] súd), ktorý určí skutkovú podstatu prípadu až po žiadosti IR odsúdeného v neprítomnosti a na základe toho uplatní právo podľa svojho náhľadu.
- 48 Právne závery vnútroštátneho súdu vrátane tých, ktoré sú obsiahnuté v tomto návrhu na začatie prejudiciálneho konania, preto nemajú pre Värchoven säd (Najvyšší [kasačný] súd) žiadny právny význam.
- 49 K rozsahu otázky:
- 50 Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že položená otázka sa netýka súladu judikatúry Värchoven säd (Najvyšší [kasačný] súd) o obnove konania vo veciach, o ktorých sa rozhodlo v neprítomnosti obžalovaného, s právom EÚ. Táto judikatúra je len uvedená ako objektívna skutočnosť, ktorú musí vnútroštátny súd zohľadniť pri rozhodovaní o tom, či bude prejednávať obžalobu proti IR a rozhodne o nej, alebo či ju odmietne.
- 51 Predmet prejudiciálnej otázky sa týka súladu budúceho rozhodnutia, ktoré vnútroštátny súd prijme o vedení alebo nevedení trestného konania proti IR v jeho neprítomnosti, s právom EÚ.
- 52 Keďže vnútroštátny súd sám skúma obžalobu proti IR, má sám priamo povinnosť viesť trestné konanie tak, aby bolo zabezpečené jeho právo byť osobne prítomný. Konkrétne má „absolútnu povinnosť ... dodržiavať v rámci svojho právneho poriadku všetky ustanovenia práva Únie vrátane smernice 2016/343“ (rozsudok C-416/20, bod 55).
- 53 Dodržiavanie článku 9 smernice predovšetkým znamená, že právo obžalovaného byť prítomný na súdnom konaní musí byť zaručené, aj keď súdne rozhodnutie nebolo vydané v jeho neprítomnosti za podmienok kvalifikovanej neprítomnosti v zmysle článku 8 ods. 2 smernice. Táto záruka spočíva v istote, že mu bude umožnené nové súdne konanie, teraz už v jeho prítomnosti, výlučne na základe ním podanej žiadosti.
- 54 Ak táto záruka neexistuje, vzniká otázka, či vnútroštátny súd musí odmietnuť viesť trestné konanie a vydať rozhodnutie vo veci samej proti IR.

- 55 K odmietnutiu viesť trestné konanie:
- 56 Práve v tejto súvislosti sa kladie druhá prejudiciálna otázka. Týka sa možnosti a povahy prípadného odmietnutia vnútroštátneho súdu viesť trestné konanie proti IR.
- 57 Po prvé, treba poznamenať, že obžaloba voči IR sa týka účasti v organizovanej zločineckej skupine na páchaní daňových trestných činov a napomáhania pri konkrétnom daňovom trestnom čine. Ide o dve oblasti upravené právom Únie, ktoré predovšetkým vyžaduje sankcionovanie týchto trestných činov (článok 3 Rámcového Rozhodnutia Rady 2008/841/SVV z 24. októbra 2008 o boji proti organizovanému zločinu, Ú. v. EÚ L 300, 2008, s. 42, a článok 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 z 5. júla 2017 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva, Ú. v. EÚ L 198, 2017, s. 29).
- 58 Odmietnutie vnútroštátneho súdu viesť trestné konanie proti IR by preto bolo v zjavnom rozpore s týmito právnymi aktami.
- 59 Po druhé je potrebné poznamenať, že toto odmietnutie by mohlo byť odôvodnené len vtedy, ak by sa trestné konanie inak viedlo za podmienok, ktoré by bránili spravodlivému procesu. Konkrétne, keď článok 3 rámcového rozhodnutia 2008/841 a článok 7 smernice (EÚ) 2017/1371 požadujú uloženie sankcií za príslušné trestné činy, predpokladajú, že sa tak stane v súlade s postupmi stanovenými právom Únie a pri dodržaní základných práv dotknutých osôb, aby sa zabezpečil spravodlivý proces (článok 47 ods. 2 Charty) a aby bolo rešpektované právo na obhajobu a právo obžalovaného byť prítomný na súdnom konaní v trestnom konaní, pričom ide o práva výslovne uznané právom Únie, proti ktorých porušeniu musia byť k dispozícii dostatočne účinné prostriedky nápravy (článok 47 ods. 1 Charty).
- 60 Vnútroštátny súd sa preto pýta, či istota, že právo IR byť prítomný na súdnom pojednávaní nebude rešpektované v tom zmysle, že jeho žiadosť o nové súdne konanie v jeho prítomnosti Värchoven säd (Najvyšší [kasačný] súd) zamietne, môže v dôsledku toho viesť k tomu, že vnútroštátny súd odmietne viesť trestné konanie proti nemu a prípadne ho odsúdiť.
- 61 Toto odmietnutie môže mať dva aspekty.
- 62 Prvý aspekt znamená, že vnútroštátny súd musí nevyhnutne upustiť od vedenia trestného konania, pretože záruka spravodlivého procesu, ktorá je vyjadrená právom IR byť prítomný na súdnom konaní (ktoré je v prípade odsúdenia v neprítomnosti zaručené práve právom na nové súdne konanie zakotveným v článku 9 smernice), prevažuje nad potrebou sankcionovať skutky, ktorých sa mohol dopustiť (rozsudok zo 17. januára 2019, C-310/16, ECLI:EU:C:2019:30, body 33 a 34). Okrem toho Súdny dvor už rozhodol, že článok 8 smernice (EÚ) 2016/343 neukladá členským štátom povinnosť viesť konanie v neprítomnosti, ale ho len povoľuje za určitých podmienok (rozsudok C-420/20, bod 37).

- 63 Druhý aspekt znamená, že vnútroštátny súd má naopak možnosť preskúmať, či bude viesť trestné konanie napriek istote, že bude porušené právo IR byť prítomný, a to tak, že preskúma, či potreba zabrániť beztrestnosti prevažuje nad jeho právom byť osobne prítomný. Ak je to tak, aké kritériá by sa mali použiť na toto posúdenie?

PRACOVNÝ DOKUMENT